

45606

Burak Dalgın
Balıkesir Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Mehmet Fatih Kacır tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 10.06.2026

Burak Dalgın
Balıkesir Milletvekili

18 Temmuz 2025 tarihinde, BYD firmasının Manisa'da gerçekleştirme taahhüdünde bulunduğu otomobil fabrikası yatırımının aksadığına ilişkin iddiaları gündeme taşıyan bir soru önergesini tarafınıza sunmuştuk. Temmuz 2024'te Bakanlığınız ile BYD arasında imzalanan anlaşma kapsamında, Çin'den ithal edilen otomobillere daha önce getirilen ek gümrük vergisi uygulamasından BYD'nin muaf tutulmasını ve bu muafiyet sonucunda firmanın Türkiye pazarında elde ettiği olağanüstü kazanımları verilerle ortaya koymuştuk.

Soru önergemize verdiğiniz cevapta, yatırımın aksaması durumunda teminat mektuplarının Çin'de mukim bankalar tarafından nakde çevrilip çevrilmeyeceği ve BYD'nin gümrük vergisi muafiyeti nedeniyle elde ettiği ilave kazancın bugüne kadar gerçekleştirdiği yatırım maliyetini aşip aşmadığı yönündeki sorularımız yanıtsız bırakılmıştır.

Uluslararası medyaya yansıyan son haberlere göre, BYD Başkan Yardımcısı şirketin Türkiye'de üretim tesisi kurma sürecini durdurduğunu ve üretime geçiş için belirlenmiş somut bir takvim bulunmadığını ifade etmiştir. Aynı açıklamada, şirketin mevcut önceliğinin Macaristan'daki yatırım olduğu ve Avrupa genelinde üretim yapabileceği ikinci bir tesis için uygun lokasyon arayışına yoğunlaştığı belirtilmiştir.

Soru önergemizi verdiğimiz tarihten bu yana, 2025 yılının son altı ayı ve 2026 yılının ilk dört ayını kapsayan 10 aylık dönemde BYD firmasının 26.610 araç ithal ettiği ve yaklaşık %4 pazar payını koruduğu görülmektedir. 2026 yılına girerken satışlarında bir miktar azalma görülmesine rağmen BYD, Türkiye'de en çok satış yapan 10 yabancı marka arasında yer almaya devam etmiştir.

Bu tablo, BYD'nin yaklaşık iki yıl boyunca ciddi bir teşvik avantajından faydalanmasına rağmen yatırım anlamında somut bir adım atmadığına işaret etmektedir. 2025 yılında Çin'le dış ticaret açığımızın 46,3 milyar dolar olduğu; bu açığın 2025'teki toplam dış ticaret açığımızın yaklaşık yarısına ve milli gelirimizin %3'üne karşılık geldiği dikkate alındığında konunun önemi daha da artmaktadır.

Bu bağlamda:

Burak Dalgın
Balıkesir Milletvekili

1. BYD'nin Türkiye'deki yatırım sürecini askıya almasının nedeni nedir? Şirketin Türkiye'de üretim tesisi kurma sürecini durdurduğu yönündeki açıklamaları hakkında Bakanlığımıza önceden bilgi verilmiş midir?
2. BYD'nin yatırım taahhüdünü yerine getirmeden, teşvik ve gümrük vergisi muafiyetlerinden yararlanarak Türkiye'ye ithal ettiği araçlardan elde ettiği toplam ilave kazanç ne kadardır? Bu kazanç, firmanın bugüne kadar Türkiye'de gerçekleştirdiği yatırım tutarını aşmış mıdır?
3. BYD'ye yatırım taahhüdünü yerine getirmemesi nedeniyle herhangi bir yaptırım uygulanacak mıdır? Bu yatırım kapsamında alınmış teminat mektupları var mıdır? Varsa, bu teminat mektupları Çin'de mukim bankalar tarafından mı nakde çevrilecektir? Gümrük vergisi muafiyetine ilişkin anlaşmada bu husus nasıl düzenlenmiştir?
4. Yabancı bir firmanın "daha uygun bir lokasyon" bulmak üzere Türkiye'de hâlihazırda taahhüt etmiş olduğu bir yatırımı durdurması kararıyla ilgili olarak Bakanlığınızın genel değerlendirmesi nedir?
5. BYD gibi başka bir Çinli binek otomobil markası olan Chery'nin MKE ile müşterek bir yatırımla Samsun'da fabrika kuracağı yönündeki haberler 2025 yılında basına yansımıştır. Bu yatırım hangi aşamadadır? Yatırıma ilişkin imzalanmış bağlayıcı bir anlaşma, teminat mekanizması ve ilerleme takvimi var mıdır?